

Advies WMO Advies Raad De Bilt ten aanzien van Kadernota 2018 -2021 gemeente De Bilt, betreffende financiële implicaties VN -Verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking. Of te wel de inclusieve samenleving.

Geacht college en leden van de raad gemeente De Bilt.

Inmiddels is de nieuwe Kadernota 2018 – 2021 verschenen. Tot onze teleurstelling wordt er in het geheel niet gesproken over het VN-Verdrag. Het begrip Inclusieve Samenleving komt slechts driemaal ter sprake. Een financiële reservering voor de middellange termijn is helaas nergens te vinden.

Wederom doen wij het verzoek de kadernota te voorzien van een financiële paragraaf rond het VN-Verdrag / Inclusieve Samenleving.

In dit schrijven willen we aangeven dat we het van belang vinden financiële ruimte te creëren betreffende het uitvoeren van het VN-Verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking. Er wordt in de Kadernota driemaal verwezen naar de inclusieve samenleving, maar niet naar de financiële implicaties die de uitvoering vraagt van het VN-Verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking.

In onze reactie op de Kadernota 2017 - 2020 van 11 juni 2016 hebben wij ten aanzien van het VN-Verdrag en Inclusieve Samenleving geconstateerd, dat de financiële gevolgen van de implementatie van het VN-Verdrag niet zijn opgenomen in de Kadernota. Wij hebben het College daarom verzocht de Kadernota op dit punt aan te passen.

Op 21 juni 2016 ontvingen wij van het College hierop de volgende reactie:

"Wij kunnen aan uw verzoek geen gevolg geven. De Eerste Kamer heeft ingestemd met het verdrag, waarmee de parlementaire behandeling eerst onlangs is afgerond. Wij verwachten aanstonds na de zomer 2016, en vanzelfsprekend in overleg met uw Adviesraad en de Ouderenraad, te kunnen bepalen op welke wijze wij invulling zullen geven aan de uitwerking van het verdrag".

Aangezien het VN-Verdrag / Inclusieve Samenleving een belangrijk meerjarig speerpunt is voor de WMO Advies Raad gaan wij in ons voorliggende advies uitgebreid in op het belang van het VN-Verdrag en de stand van zaken met betrekking tot de implementatie.

Ook willen wij nog opmerken dat in dit verband gesproken wordt over mensen met beperkingen, maar dat veel fysieke aanpassingen ook ten goede komen aan ouderen.

De gemeente De Bilt/het college heeft wel acties in dit kader in gang gezet. Daarvoor waardering. Wij willen in dit schrijven beginnen met waarom we dit van belang vinden. Daarna de acties van de gemeente.

Het VN-Verdrag voor de rechten van personen met een handicap geldt sinds 14 juli 2016 ook in Nederland. Sindsdien zijn ook gemeenten verantwoordelijk voor een samenleving waarin iedereen kan meedoen.

Met de ratificatie van het VN-Verdrag is vastgesteld dat gemeenten duidelijk moeten maken hoe zij gaan overleggen met de mensen om wie het gaat en wat zij gaan doen om inwoners met een beperking volwaardig te laten meedoen aan de samenleving. In iedere gemeente is de situatie verschillend. Met de ratificatie van het VN-Verdrag is de Wet gelijke behandeling op grond van handicap en chronische ziekte uitgebreid met goederen en diensten, tevens is de Kieswet aangepast. In december 2016 nam de Tweede Kamer het Besluit Toegankelijkheid aan. In dit Besluit is uitgewerkt wat in het kader van het VN-Verdrag onder toegankelijkheid wordt verstaan. Het sluitstuk op dit traject is het Plan van Aanpak voor de implementatie (uitvoering).

In het Plan van Aanpak is uitgewerkt hoe Rijksoverheid, gemeenten, bedrijven en maatschappelijke organisaties aan de slag gaan met het toegankelijker maken van Nederland. Dit plan van Aanpak is in maart 2017 aan de Tweede Kamer aangeboden. Allemaal belangrijke momenten en stappen die een toegankelijke en inclusieve samenleving voor mensen met een beperking dichterbij brengen.

Waarom is er een VN-Verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking ?

Het VN-Verdrag is nodig omdat mensen met een beperking zich wereldwijd nog steeds in een achtergestelde positie bevinden. Voor iemand die problemen heeft met bijvoorbeeld zien, horen, lopen, denken of het begrijpen van informatie is het vaak lastig om volwaardig mee te doen in onze maatschappij. Ook in Nederland. Mensen met een beperking komen dagelijks drempels tegen in de samenleving. Niet alleen fysieke drempels in de vorm van ontoegankelijke scholen, winkels of uitgaansgelegenheden. Maar ook communicatieve of sociale drempels in de vorm van onbegrijpelijke informatie, onprettige bejegening, uitsluiting of discriminatie.

Hele normale, dagelijkse dingen kunnen lastiger zijn voor iemand met een beperking dan voor iemand zonder beperking. Niet alle openbare gebouwen zijn even toegankelijk. Hetzelfde geldt voor toiletten in gebouwen. Het openbaar vervoer is voor sommigen niet goed toegankelijk. Toelating op een school is niet altijd vanzelfsprekend. Een baan vinden kan lastig zijn en stemmen is niet altijd mogelijk. Zo zijn er nog wel meer dagelijkse belemmeringen te noemen. Ook bejegening is een punt. Mensen met een beperking worden nagekeken op straat en er worden opmerkingen over hen gemaakt.

Mensenrechten: Het VN-Verdrag gaat over de rechten van mensen met allerlei soorten beperkingen (lichamelijk, zintuigelijk, verstandelijk, psychisch) en chronische ziekten op allerlei levensgebieden, zoals onderwijs, wonen, zorg, ondersteuning, gezondheidszorg, werk, sport, vrijetijdsbesteding en uitgaan, cultuur, goederen en diensten, verkeer en vervoer. Het Verdrag gaat ook over zaken als bevordering van bewustwording, recht op leven, gelijkheid voor de wet en eerbiediging van de privacy.

Strikt genomen gaat het om algemene mensenrechten, maar het VN-Verdrag benadrukt nog eens dat deze rechten ook gelden voor mensen met een beperking. Daarnaast benadrukt het VN-Verdrag extra het belang van toegankelijkheid en persoonlijke mobiliteit voor mensen met een beperking. Het is nodig om deze zaken goed te regelen, zodat de al bestaande mensenrechten binnen het bereik van mensen met een beperking komen. Het recht om mee te doen aan het culturele leven kan bijvoorbeeld niet door mensen met een beperking worden genoten als zij niet naar of in het museum kunnen komen.

Het VN-Verdrag en inclusie

Het VN-Verdrag voor rechten van personen met een handicap is dus een mensenrechtenverdrag en beschrijft de rechten van mensen met een beperking of chronische ziekte op gelijke behandeling en participatie. Om deze (mensen)rechten te realiseren moet de toegankelijkheid van werk, onderwijs, wonen, openbaar vervoer en dienstverlening in Nederland sterk verbeteren.

Wat is de bedoeling van het VN-Verdrag?

De bedoeling van het VN-Verdrag is dat de achterstanden die mensen met een beperking hebben op volwaardig meedoen, worden weggenomen. Het Verdrag regelt dat mensen met een beperking actief betrokken moeten worden bij het verbeteren van de toegankelijkheid en volwaardig meedoen. Kortom dat Nederland toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen.

Moeten gemeente aan de slag met het VN-verdrag?

Ja, gemeenten zijn wettelijk verplicht om met het VN-Verdrag aan de slag te gaan. In de Tweede Kamer is bij de ratificatie van het VN-Verdrag een amendement aangenomen waarin staat dat gemeenten periodiek één integraal plan moeten maken voor de lokale uitvoering van het VN-Verdrag. Dit plan betreft het gehele sociale domein (Wmo 2015, Participatiewet en de Jeugdwet).

Naast de beleidsterreinen ondersteuning (Wmo en Jeugdwet), werk (Participatiewet) en onderwijs kunnen gemeenten ook binnen terreinen als cultuur, recreatie, sport, infrastructuur en bouwen en wonen (toekomstige Omgevingswet) invulling geven aan het VN-Verdrag.

Lokale inclusieagenda

Gemeenten moeten een 'lokale inclusie agenda' opstellen. Wat is dat?

Het plan dat elke gemeente wettelijk moet maken wordt in de wandelgangen ook wel de 'lokale inclusie agenda' genoemd. In het plan moet staan hoe de gemeente het VN-Verdrag lokaal gaat uitvoeren.

Het is de bedoeling dat in het plan de onderwerpen onderwijs, werk, inkomen, vervoer en mobiliteit, wonen en leven een plek krijgen. Het verdrag verplicht gemeenten om samen met mensen met een handicap en/of met organisaties die hen vertegenwoordigen, te werken aan het geleidelijk dichterbij brengen van een toegankelijke en inclusieve samenleving. Gemeenten moeten duidelijk omschrijven welke verbeteringen en doelen ze gaan realiseren, en daarbij ook aangeven binnen welke termijn dat gaat gebeuren.

De wettelijke verplichting voor de gemeente.

De gemeente moet echt één integraal plan opstellen en daarin aangeven welke stappen zij precies zet om van toegankelijkheid de algemene norm te maken. Ontoegankelijkheid is dan nog een uitzondering. De gemeenteraad ziet hierop toe.

Alleen het opnemen van een paragraaf of verwijzing over het VN-Verdrag in de Participatiewet, de Wmo en de Jeugdwet (sommige gemeenten doen dat), is een minimale inspanning die niet in lijn is met de bedoeling van de wetgever. Dan voldoet de gemeente niet aan de wettelijke verplichting!

Hoe pakt de gemeente De Bilt het aan en hoe ver zijn we?

Wethouder Brommersma heeft het volgende proces inwerking gezet:

Fase 1: Quickscan met als resultaat de stand van zaken op het gebied van inclusie

Stand van zaken op 1/6/2017. Samen met de Wmo Advies Raad en ambtenaren is de Quickscan gehouden. Aanbevelingen moeten nog geformuleerd worden. **Zie bijlage 1**

Fase 2: Draagvlak creëren en prioritering van de onderwerpen door de gemeente, burgers en ondernemers voor thema inclusie. Nog te realiseren

Fase 3: Plan van aanpak om van de gemeente De Bilt een inclusieve gemeente te maken. Nog op te stellen.

Ter illustratie een bijdrage van een bewoner van onze gemeente

- Langs deze weg wil ik jullie informeren wat er gebeurt is op 17 mei jl. Ik rijdt in een scootmobiel, waar ik helaas afhankelijk van ben. In principe kom ik bijna in alle winkels. Behalve bij, aan de Hessenweg in De Bilt. Daar kwam de scootmobiel niet in. Ik als persoon dus ook niet. Zoals ik altijd zeg, de scootmobiel zijn mijn benen. De winkeleigenaar wilde mij buiten helpen, maar ik kwam er niet in. Uiteindelijk gaf hij toe dat hij nare ervaringen had met een scootmobiel die zijn pui kapot reed. Heb hem toen ook verteld dat niet iedereen hetzelfde is. Op het moment zelf wist ik even niet wat er gebeurde. Ik voelde mij wel bedonderd en gediscrimineerd. Ik heb ook verder niets gekocht bij hem. Dat gunde ik hem niet.

Ook heb ik een bericht geplaatst op de FB site van de winkeliers vereniging. Ook hierin gaf hij aan dat het zijn beleid is, en er niets aan zou veranderen. Kort daarna is het bericht verwijderd door de winkeliers vereniging. Uiteindelijk heb ik vorige week aangifte gedaan van discriminatie op handicap. Ook heb ik de gemeente geschreven. Daar heb ik bericht van terug gekregen dat zij zelf niet zoveel kunnen, maar het wel zouden aan kaarten bij de winkeliersvereniging. Ze waren blij dat ik wel een signaal had afgegeven. Mevr. Brommersma gaf ook aan dat dit niet het beleid is van de gemeente.-

Het is dus ons inziens van belang dat:

- Bij elke subsidieverstrekking vanaf 2019 toegankelijkheid een vast punt is.
- In alle plannen van eisen vanaf 2018 toegankelijkheid een vast punt is.
- Er in 2018 een plan Inclusief Beleid VN-Verdrag is met betrekking tot communicatie met interne en externe partijen.

Het verdrag eist dat

- Alle openbare gebouwen en de openbare ruimte toegankelijk zijn.

Dit vraagt financiële ruimte in de komende jaren.

Wij willen in dit schrijven ook aandacht geven aan positieve acties die we met de gemeente, in het bijzonder de wethouder sport mevrouw Bakker in gang hebben kunnen zetten. Ten aanzien van toegankelijkheid sportaccommodaties. **Zie bijlage 2.** Verslag gesprek met Wethouder Bakker

In dit schrijven hebben we de collegeleden genoemd, ook wil ik benadrukken dat bij betrokken ambtenaren ook sprake is van inzet t.a.v. de inclusieve samenleving

De WMO Advies Raad (binnenkort Sociale domeinraad) komt eind juni nog met een visiedocument ten aanzien van het VN-Verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking.

Samenvattend: In dit advies geven we aan dat we het van belang en noodzakelijk vinden financiële ruimte te creëren betreffende het uitvoeren van het VN-Verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking. We hopen dat we u met dit schrijven van het nut en de noodzaak hebben kunnen overtuigen.

Met vriendelijke groeten,

Hans Voogt, voorzitter WMO Advies Raad De Bilt

8 juni 2017

Bijlagen

1. Inventarisatie Inclusief beleid schema 11/05/2017
2. Verslag gesprek met Wethouder Bakker 01/05/2017